Afwijkingsprocedure
artikel 2:12, eerste lid, onder a, 3° Wabo

Verbouwing Kasteel Huize Ruurlo
(Vordenseweg 2 in Ruurlo)

Ruimtelijke onderbouwing

Inlichtingen:
Gemeente Berkelland
Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling
0545-250 320

Borculo, mei 2014

Algemeen

Op het adres Vordenseweg 2 in Ruurlo bevindt zich kasteel Huize Ruurlo. Het kasteel en het bijbehorende koetshuis waren tot 1 januari 2005 in gebruik als gemeentehuis van de voormalige gemeente Ruurlo. Inmiddels is het kasteel met het omliggende perceel verkocht. De huidige eigenaar heeft een plan opgesteld dat voorziet in het vestigen van een museum in het kasteel. Van het plan maakt ook deel uit de realisatie van een beheerderswoning en een bruidssuite op de zolderverdieping.
Het koetshuis wordt momenteel verbouwd tot depot voor onder meer het te vestigen museum. Voor de bouwkundige ingrepen die deze depotfunctie met zich meebrengt en voor het uitvoeren van handelingen met gevolgen voor beschermde monumenten is op 1 mei 2013 een omgevingsvergunning verleend. Deze vergunning is inmiddels onherroepelijk geworden.
De omgevingsvergunning voor de verbouwing van het koetshuis kon onder meer worden verleend omdat de aanvraag daartoe niet in strijd was met het geldende bestemmingsplan “Buitengebied 1995”. De gemeenteraad van de voormalige gemeente Ruurlo stelde dit bestemmingsplan vast op 25 april 1996, waarna Gedeputeerde Staten van Gelderland het op 10 december 1996 goedkeurden (nummer RG96.29011). Het bestemmingsplan werd onherroepelijk op 30 maart 1999 na de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (nr. E01.97.0102). Het bestemmingsplan “Buitengebied 1995” (Ruurlo) kende indertijd aan het perceel Vordenseweg 2/2a/2b de bestemming “landgoed” toe, een bestemming die vanwege de bijbehorende doeleindenomschrijving mogelijkheden bood voor een breed scala aan gebruiksfuncties.

De gemeenteraad van Berkelland stelde op 26 juni 2013 het bestemmingsplan “Buitengebied Berkelland 2012” vast. Dit bestemmingsplan is in werking getreden op 18 september 2013. Op 17 september 2013 liep de beroepstermijn tegen de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan namelijk af, terwijl binnen de beroepstermijn geen verzoek was ingediend voor het treffen van een voorlopige voorziening. Over het nieuwe bestemmingsplan zijn geen beroepschriften ingediend die betrekking hebben op het perceel Vordenseweg 2. Voor wat betreft de gebruiksmogelijkheden voor kasteel Huize Ruurlo sluit het nieuwe bestemmingsplan aan op het bestemmingsplan uit 1995, zij het dat in het nieuwe bestemmingsplan is gewerkt met het digitale instrumentarium dat intussen is ontwikkeld voor het maken van bestemmingsplannen (IMRO2008).

Deze ruimtelijke onderbouwing voor het verbouwen van kasteel Huize Ruurlo begint met een beschrijving van de aanvraag die aanleiding geeft voor de bestemmingsplanafwijking. Vervolgens geeft de beleidsinventarisatie een beschrijving van het beleid van rijk, provincie, gemeente en eventuele andere openbare besturen dat van belang is voor het verlenen van de afwijking. Daarna wordt via een lagenbenadering aandacht besteed aan de betrokken ruimtelijk relevante aspecten. Per aspect zullen daarbij eerst de zaken aan de orde komen die betrekking hebben op de natuurlijke systemen van ondergrond en water en op de sporen van de geschiedenis (eerste laag). Aansluitend zal per aspect aandacht worden geschonken aan de infrastructurele netwerken van bijvoorbeeld wegen, communicatielijnen en leidingen (tweede laag), waarna wordt afgesloten met de weerslag van het ruimtegebruik (derde laag). Bij dit laatste onderdeel moet worden gedacht aan de doorwerking van gebruiksfuncties zoals wonen en bedrijvigheid binnen de totale ruimtelijke afweging. De ruimtelijke onderbouwing wordt afgesloten met een juridische en economische paragraaf en met de beschrijving van de resultaten van de watertoets.

De aanvraag

Beschrijving van het plan
Architectenburo Verlaan en Bouwstra BV heeft namens de eigenaar op 7 oktober 2013 een aanvraag om een omgevingsvergunning ingediend die is gericht op het verbouwen van kasteel Huize Ruurlo, Vordenseweg 2 in Ruurlo (kadastraal bekend gemeente Ruurlo, sectie K, nummer 2990). Deze aanvraag richt zich op het realiseren van een museum, met ondersteu-

nende horeca- en winkelfunctie, een woonfunctie en logiefunctie in kasteel Huize Ruurlo (aanvraag om omgevingsvergunning nummer OU 2013013). Het restaurant gaat functioneren als onderdeel van de museale activiteiten. Dit houdt in dat het niet dagelijks geopend is voor het algemene publiek, maar dat het dient als horecaruimte bij het museum en als gelegenheid waar af en toe diners worden verzorgd te midden van de tentoongestelde kunstwerken. Bij deze vorm van restauratie is dus veel meer sprake van een museaal-cultureel gebruik dan van een reguliere horeca-activiteit. Iets dergelijks geldt overigens ook voor de winkelfunctie waarvan in de aanvraag sprake is omdat deze betrekking heeft op de museumwinkel/shop die onderdeel is van het museum. Verder slaat de logiefunctie terug op de realisatie van een bruidssuite op de zolderverdieping, een gebruiksvorm die aansluit op het gebruik van het kasteel als trouwlokatie. De horeca- en de winkelfunctie zijn dus ondergeschikt aan de museumfunctie. Daarbij heeft het bouwplan vooral een intern karakter. Wel voorziet het in een uitbreiding van het kasteel aan de oostzijde waar de entree van het museum wordt gevestigd in een transparante uitbouw.

De bouwlocatie

Kasteel Huize Ruurlo ligt ongeveer 300 meter ten zuiden van de kern Ruurlo, gemeten vanaf de spoorwegovergang in de spoorlijn Zutphen-Winterswijk. Het ligt in een park dat op haar beurt weer aansluit op agrarisch gebied en bebossing. Naast het kasteel staat het koetshuis dat wordt ingericht als museumdepot en dat net als het grootste deel van het park en de daarin aanwezige Orangerie in eigendom is bij de aanvrager. Alleen de naar de Orangerie lopende openbare weg behoort niet tot het eigendom van de aanvrager.

Ligging kasteel Huize Ruurlo (luchtfoto, niet op schaal)

In de omgeving van kasteel Huize Ruurlo bevinden zich enkele woningen, terwijl aan de overzijde van de Vordenseweg een betrekkelijk kleinschalige paardenhouderij is gevestigd. Het kasteel en zijn omgeving zijn aangewezen als historische buitenplaats en vallen daarmee onder bescherming van de Monumentenwet 1988. In de bijlagen bij deze ruimtelijke onderbouwing is de beschrijving van de historische buitenplaats opgenomen. De beschrijving geeft ook aan welke onderdelen van het kasteel bijzondere bescherming genieten. Deze elementen krijgen aandacht in de beoordeling van de aanvraag volgens de Monumentenwet 1988.

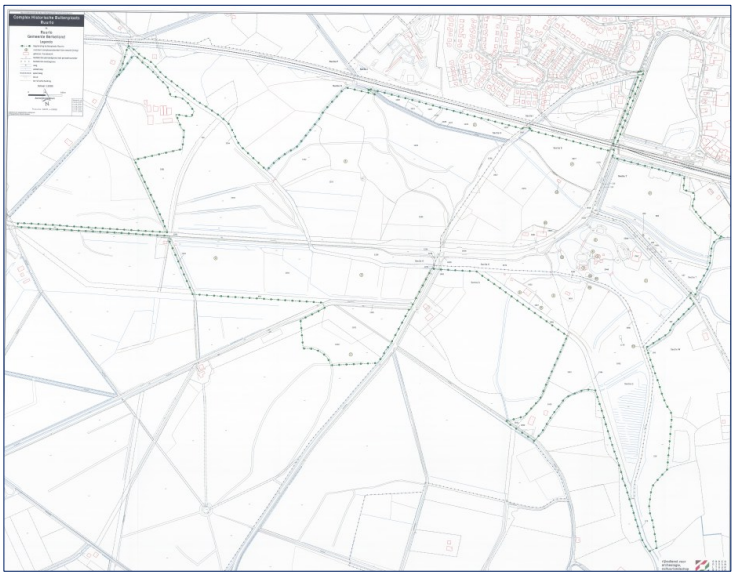

Afbeelding begrenzing historische buitenplaats (niet op schaal)

Het bestemmingsplan

Voor het perceel Vordenseweg 2 gold tot 17 september 2013 het bestemmingsplan “Buitengebied 1995” van de voormalige gemeente Ruurlo. Dit bestemmingsplan kende aan het perceel de bestemming “landgoed” toe. Deze bestemming bestemde de gronden voor de aanleg en instandhouding van de aanwezige landschapselementen en infrastructuur in hun onderlinge samenhang en afwisseling. Daarbij werd het kasteel en het koetshuis bestemd voor bijzondere doeleinden. Op basis van de begripsbepalingen bij het bestemmingsplan hield dit in dat het kasteel en het koetshuis mochten worden gebruikt voor het openbaar bestuur, medische, sociale, culturele, religieuze en daarmee gelijk te stellen diensten.

Het bestemmingsplan “Buitengebied 1995” (Ruurlo) bevatte voor de bestemming “landgoed” bebouwingsvoorschriften die waren afgestemd op de bestaande situatie. Zo mocht de door de bouwhoogte en de dakvorm bepaalde vorm van het hoofdgebouw en het koetshuis niet worden gewijzigd. Verder was één in het koetshuis geïntegreerde dienstwoning toegestaan die maximaal 700 m³ groot mocht zijn.

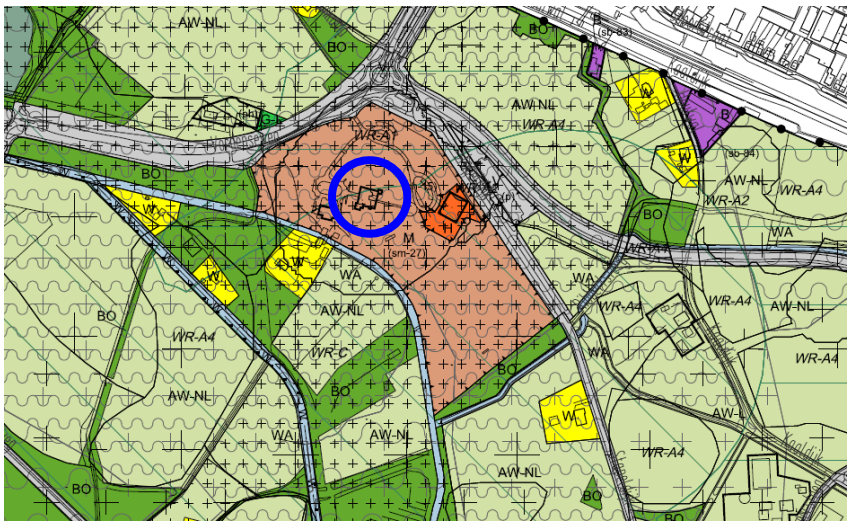

Ligging projectgebied (plankaart nieuw bestemmingsplan, niet op schaal)

Zoals hiervoor al werd gezegd, stelde de gemeenteraad van Berkelland op 26 juni 2013 het bestemmingsplan “Buitengebied Berkelland 2012” vast. Dit bestemmingsplan trad in werking

op 18 september 2013 en kent aan het grootste deel van het perceel Vordenseweg 2 de bestemming “Maatschappelijk” toe met een specifieke aanduiding “(sm-27)”.
Gronden met de bestemming “Maatschappelijk” mogen volgens de bestemmingsomschrijving uit art. 12.1, onder a van de planregels worden gebruikt voor maatschappelijke voorzieningen zoals die zijn genoemd in de bijbehorende ‘Tabel Maatschappelijk'. Deze tabel geeft voor de specifieke aanduiding “(sm-27)” aan dat het perceel mag worden gebruikt voor “Openbaar bestuur, medische, sociale, culturele, religieuze, educatieve en daarmee gelijk te stellen diensten, waarbij in het koetshuis één bedrijfswoning is toegestaan”. Verder laat de bestemmingsomschrijving bij de bestemming “Maatschappelijk” ook horeca toe, zij het “… uitsluitend in ondergeschikte vorm en dienstbaar aan de ter plaatse toegestane maatschappelijk voorzieningen” (art.12.1, onder b). Het bestemmingsplan laat daarmee geen volwaardig horecabedrijf toe, maar staat een horecafunctie alleen toe zolang die in relatie staat tot de hoofdfunctie en daarmee verband houdt. Wonen is tenslotte toegestaan in een bedrijfswoning, waarbij de bestemmingsomschrijving en de bijbehorende tabel één bedrijfswoning toelaten in het koetshuis.

Ten aanzien van de bouwmogelijkheden is van belang dat bedrijfsgebouwen en bedrijfswoningen volgens het bestemmingsplan alleen zijn toegestaan binnen het op de verbeelding aangegeven bouwvlak. Daarbij mag de oppervlakte aan bedrijfsgebouwen met 10% worden vergroot, terwijl de goot- en bouwhoogte maximaal 4 m respectievelijk 10 m mag bedragen (art. 12.2). Voor wat betreft deze (goot)hoogtematen moet worden opgemerkt dat het bestemmingsplan een algemene afwijkingsregeling voor overschrijdingen met ten hoogste 10% (art. 35, onder a). Verder worden al bestaande overschrijdingen van de maximaal toegestane (goot)hoogtemaat als toelaatbaar aangehouden (art. 32.1), terwijl als algemene regel geldt dat bij de inrichting van gronden moet worden voldaan aan de gemeentelijke parkeernormen (art.33.1, onder b).

In het nieuwe bestemmingsplan is de aanwijzing van het kasteel en zijn omgeving als historische buitenplaats verwerkt via de dubbelbestemming “Waarde –Cultuurhistorie”. De planregels geven aan dat gronden met deze dubbelbestemming zijn bestemd voor het behoud, de bescherming en/of het herstel van onder meer de historische buitenplaats Ruurlo (art. 29.1, onder c). De bouwregels voor deze dubbelbestemming geven aan dat de hoofdvorm van de gebouwen, bepaald door de oppervlakte van het grondvlak en hun (goot)hoogte, gehandhaafd moet blijven op de omvang zoals die bestond op het tijdstip van de vaststelling van het bestemmingsplan. Van deze hoofdregel kan worden afgeweken door het verlenen van een omgevingsvergunning die verleend kan worden voor zover de gebouwen voldoen aan de regels van de basisbestemming en de historische buitenplaats niet onevenredig wordt aangetast. Voordat een dergelijke omgevingsvergunning kan worden verleend, moet een onafhankelijke, deskundige instantie daarover worden gehoord (art. 29.4). Deze constructie houdt in dat voor een bouwplan gebruik kan worden gemaakt van de bouwmogelijkheden die de bestemming “Maatschappelijk” biedt, op voorwaarde dat de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit daarover heeft geadviseerd. Omdat het verder gaat om een rijksmonument buiten de bebouwde kom, bestaat daarnaast ook een adviserende rol voor de provincie en voor de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE). Het verlenen van de omgevingsvergunning op basis van art. 29.4 kan pas gebeuren nadat deze drie adviesinstanties een advies hebben uitgebracht.

<u>Beoordeling van het bouwplan aan het bestemmingsplan</u>
De ingediende aanvraag om omgevingsvergunning richt zich op het vestigen van een museum in kasteel Huize Ruurlo, waarbij de bijbehorende horeca- en winkelfunctie ondergeschikt zal blijven aan de museumfunctie. De beoogde invulling van kasteel Huize Ruurlo past daarmee binnen de gebruiksmogelijkheden uit het geldende bestemmingsplan. De bestemming “Maatschappelijk” laat immers een culturele functie met ondergeschikte horeca toe.
Verder past het bouwplan binnen de regels bij de dubbelbestemming “Waarde - Cultuurhistorie”. Het bouwplan voorziet in een aanbouw aan de achterzijde. Omdat deze volledig transparant wordt uitgevoerd, levert dit geen aantasting op van de hoofdvorm van het kasteel en dus geen strijdigheid met de dubbelbestemming “Waarde – Cultuurhistorie”.

De aanvraag is echter in strijd met het geldende bestemmingsplan “Buitengebied Berkelland 2012” vanwege drie andere onderdelen van het bouwplan. Zo voorziet het in het realiseren van een bedrijfswoning in het kasteel, terwijl het bestemmingsplan een bedrijfswoning uitsluitend toelaat in het koetshuis. Verder is de beoogde bruidssuite een logiefunctie die ook niet past binnen de doeleindenomschrijving bij de bestemming “Maatschappelijk”. Het gebruik van de bruidssuite is namelijk niet dienstbaar aan de museumfunctie maar is een faciliteit die samenhangt met de mogelijkheid om in het kasteel huwelijken te voltrekken. Tenslotte past de maatvoering van de beoogde transparante aanbouw niet in de bouwregels bij de bestemming “Maatschappelijk”. De plat afgedekte aanbouw heeft namelijk een goothoogte van 7,67 m, terwijl artikel 12.2.2, onder a van de planregels een maximale goothoogte van 4 m voorschrijft.

Vanwege deze strijdigheden moet de ingediende aanvraag voor die drie onderdelen worden aangemerkt als een aanvraag om met toepassing van artikel 2:12, eerste lid, onder a, 3° van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) af te wijken van het bestemmingsplan. De Wabo geeft aan dat met gebruikmaking van deze wettelijke afwijkingsgrondslag kan worden afgeweken van een bestemmingsplan als daarvoor een goede ruimtelijke onderbouwing bestaat en geen sprake is van strijd met een goede ruimtelijke ordening.

Beleidsinventarisatie

In dit onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing wordt een inventarisatie gegeven van het rijks-, provinciaal, en gemeentelijk beleid voor zover dat van belang is voor het verlenen van de voor het bouwplan benodigde buitenplanse afwijking. Verder wordt het voor de aanvraag relevante beleid van andere instanties beschreven.

Rijksbeleid: de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)
Op 13 maart 2012 stelde de minister van Infrastructuur en Ruimte de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vast. Deze SVIR verving de Nota Ruimte en bouwde daarop voort door in te zetten op een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland. Zij richt zich op de periode tot 2040 en benoemt als opgaven het versterken van de concurrentiekracht van Nederland, het vinden van ruimte voor (wind)energie, het inspelen op klimaatverandering en het omgaan met krimp, stagnatie en groei van het inwonertal en huishoudens naast elkaar in Nederland. Op basis van deze opgaven formuleert de SVIR dertien nationale belangen die bijdragen aan het versterken van de ruimtelijk-economische structuur, het verbeteren van de bereikbaarheid en het waarborgen van de kwaliteit van de leefomgeving. Het Rijk spreekt in de SVIR uit dat zij provincies en gemeenten daarbij de ruimte wil geven om in te spelen op de eigen situatie.
De SVIR richt zich op het grondgebied van heel Nederland en bevat geen uitspraken die betrekking hebben op concrete Berkellandse situaties. Wel bevat dit document passages of afbeeldingen die van toepassing zijn op het gemeentelijk grondgebied. Zo is op het kaartmateriaal de laagvliegroute afgebeeld die kasteel Huize Ruurlo aan de west- en zuidzijde passeert (zie afbeelding). Deze laagvliegroute levert geen beperkingen op voor de verbouwing van kasteel Huize Ruurlo.

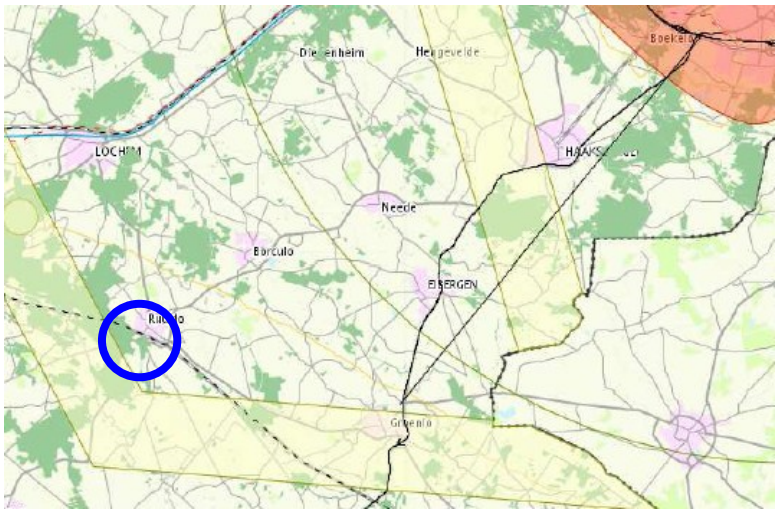

Uitsnede kaart Nationale hoofdstructuur (SVIR, niet op schaal)

Voor het landelijk gebied spreekt de SVIR zich in algemene zin uit voor het behoud van het landelijk gebied, van landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten en voor het realiseren van de herijkte nationale EHS. Net als de vroegere Nota Ruimte geeft de SVIR aan dat de hoofdlijnen die zij aanreikt moeten worden uitgewerkt op provinciaal en/of gemeentelijk niveau. Ten aanzien van de beleidsuitspraak over cultuurhistorische kwaliteit valt op te merken dat de verbouwing van kasteel Huize Ruurlo moet worden beoordeeld volgens de Monumentenwet 1988. De bij het plan betrokken cultuurhistorische aspecten zijn aan de orde gekomen bij het overleg met de betrokken instanties en wettelijke adviseurs.

<u>Provinciaal beleid</u>

- Streekplan Gelderland 2005

Het Streekplan “Gelderland 2005” is op 29 juni 2005 vastgesteld door Provinciale Staten van Gelderland en geldt als het belangrijkste beleidsdocument met betrekking tot het provinciaal ruimtelijke beleid. Met het oog op een duurzame ruimtelijke ontwikkeling hanteert het streekplan een zogenaamde lagenbenadering. Daarbij bevat de eerste laag de natuurlijke systemen van ondergrond en water en de sporen van de geschiedenis. De tweede laag bevat de infrastructurele netwerken van vaar-, auto- en spoorwegen, communicatielijnen en buisleidingen en de knooppunten van die netwerken. Tenslotte omvat de derde lag het ruimtegebruik voor onder andere wonen, bedrijvigheid, landbouw, recreatie en natuurbeheer. Deze indeling is gebaseerd op de structurerende werking van de bij elke laag behorende elementen waarbij de hoogste structurerende werking wordt toegedacht aan de eerste laag. Gesteld wordt dat met ruimtelijke ingrepen in de eerste twee lagen rekening moet worden gehouden met de daaraan verbonden lange termijn effecten en dat een ruimtelijke keuze efficiënter en duurzamer is naarmate het ruimtegebruik beter is afgestemd op de doorgaans minder dynamische onderdelen uit de eerste en tweede laag.
Bij dit alles gaat het streekplan uit van een selectieve beleidsinzet op zaken die van provinciaal belang zijn. Binnen de op de zogenaamde ‘Beleidskaart ruimtelijke structuur’ aangegeven provinciale ruimtelijke hoofdstructuur wil het provinciaal bestuur sturen op het vrijwaren van intensieve gebruiksvormen in het ‘Groen-Blauw Raamwerk’ en op het versterken van het ‘Rood Raamwerk’. Daarentegen richt het provinciaal planologisch beleid zich niet op expliciete sturing binnen het ‘multifunctioneel gebied’ dat het grootste deel van de provincie omvat.

Volgens de Beleidskaart ruimtelijke structuur hoort het perceel Vordenseweg 2 tot het ‘waardevol landschap’ en tot ‘EHS – verweving’ dat onderdeel uitmaakt van het ‘Groen-Blauw Raamwerk’. De verbouwing van het kasteel heeft echter met name een inwendig karakter zodat zij niet van invloed is op de binnen de EHS te beschermen waarden. Daarbij is van belang dat het streekplan voor ‘EHS-verweving’ aangeeft dat regulier gebruik op basis van de vigerende bestemming kan worden voortgezet binnen de landgoederen die in deze EHS-categorie zijn ondergebracht.

De streekplanuitwerking “Kernkwaliteiten en omgevingscondities van de Gelderse ecologische hoofdstructuur” werd op 16 mei 2006 vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Gelderland. Zij gaf aan dat het waardevol landschap rondom kasteel Huize Ruurlo deel uitmaakte van het landgoedlandschap (deelgebied 1, kaart 4.5) van het waardevol landschap Graafschap. Als kernkwaliteiten komen in dit gebied naar voren de ligging van kastelen langs beken en riviertjes en de aanwezigheid van parken/parkbossen bij deze kastelen. Deze kernkwaliteiten komen door de uitvoering van het bouwplan niet in het geding. De “nee, tenzij”-benadering voor vormt volgens het beoordelingsschema van initiatieven in de EHS dan ook geen belemmering voor uitvoering van het plan.

Van 21 mei tot en met 2 juli 2013 lag het ontwerp voor de nieuwe provinciale Omgevingsvisie ter inzage. Over kasteel Huize Ruurlo en zijn directe omgeving bevatte dit ontwerp geen concrete uitspraken. Ten aanzien van ‘natuur en landschap in Gelderland’ geeft de ontwerpomgevingsvisie in algemene zin aan dat de huidige ‘EHS - natuur’ en ‘EHS - verbinding’ voortaan worden aangeduid als ‘Gelders Natuurnetwerk’ (GNN) respectievelijk ‘Groene Ontwikkelingszone’ (GO). Uit het beschikbare kaartmateriaal komt naar voren dat het kasteel binnen het laatstgenoemde gebiedstype komt te liggen. Hier blijft ontwikkeling van initiatieven mogelijk met inachtneming van de kernkwaliteiten. Het bouwplan voor kasteel Huize Ruurlo sluit aan op dit toekomstige beleid.

- Waterplan Gelderland

Het Waterplan Gelderland is de opvolger van het derde Waterhuishoudingsplan (WHP3). Het beleid uit WHP3 wordt grotendeels voortgezet. Het Waterplan Gelderland is tegelijk opgesteld met de water(beheer)plannen van het Rijk en de waterschappen. In onderlinge samenwerking zijn de plannen zo goed mogelijk op elkaar afgestemd. Het Waterplan Gelderland 2010-2015 is op 11 november 2009 door Provinciale Staten vastgesteld en op 22 december 2009 in werking getreden.
In het plan staan de doelen voor het waterbeheer, de maatregelen die daarvoor nodig zijn en wie ze gaat uitvoeren. Voor oppervlaktewaterkwaliteit, hoogwaterbescherming, regionale wateroverlast, watertekort en waterbodems gelden provinciebrede doelen. Voor een aantal functies, zoals landbouw, natte natuur, waterbergingsgebieden en grondwaterbeschermingsgebieden, zijn specifieke doelen geformuleerd. Deze doelen zijn doorvertaald in een beschermingsregime, waarin de betreffende waarden en kwaliteiten adequaat beschermd worden.
Vanwege de Europese Kaderrichtlijn Water is voor bepaalde oppervlaktewateren vastgelegd of het een kunstmatig of sterk veranderd oppervlaktewater is. Ook zijn voor die oppervlaktewateren ecologische doelen geformuleerd. Voor verbetering van de grondwaterkwaliteit zijn maatregelen opgenomen.
Voor de realisatie van bepaalde waterdoelen zijn ruimtelijke maatregelen nodig. Hiervoor heeft het Waterplan Gelderland op basis van de nieuwe Waterwet de status van structuurvisie. In het Waterplan Gelderland is beschreven welke instrumenten uit de Wet ruimtelijke ordening de provincie wil inzetten. Voor het plan tot verbouwing van kasteel Huize Ruurlo zijn deze echter niet relevant.

- Reconstructieplan Achterhoek en Liemers

Provinciale Staten van Gelderland hebben op 23 februari 2005 het “Reconstructieplan Achterhoek en Liemers. Grond voor verandering” vastgesteld dat vervolgens op 5 april 2005 door het Rijk is goedgekeurd. Het Reconstructieplan is van kracht met ingang van 30 mei 2005 en richt zich vooral op de ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij in Achterhoek en Liemers. Volgens het reconstructieplan ligt het noordwestelijke deel van het perceel Vordenseweg 2 in het verwevingsgebied. Het terreingedeelte met het kasteel ligt binnen extensiveringsgebied. Het reconstructieplan streeft in het verwevingsgebied, dat het grootste gedeelte van Achterhoek en Liemers omvat, naar een passende combinatie van landbouw, natuur, landschap, recreatie, werken en wonen met bijbehorende kwaliteiten. In het extensiveringsgebied wil het reconstructieplan de ontwikkelingsmogelijkheden voor intensieve veehouderij beperken ten behoeve van de ontwikkeling en bescherming van natuur. De uitspraken uit het reconstructieplan hebben vooral betrekking op de positie van de intensieve veehouderij. Bij dit project is daarvan geen sprake.

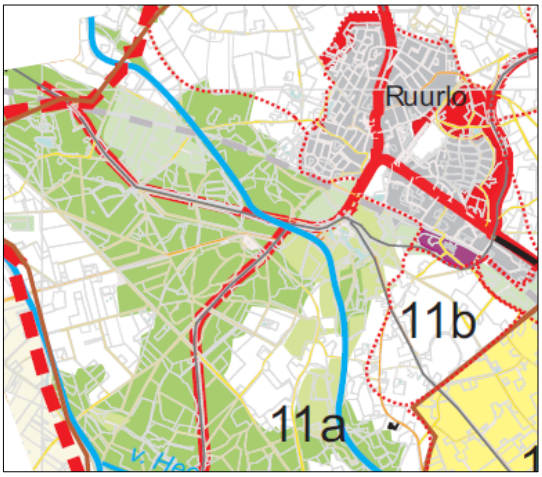

Ligging projectgebied (functiekaart RVB, niet op schaal)

Gemeentelijk beleid

- Ruimtelijke Visie Buitengebied (RVB)

De gemeente Berkelland heeft vanuit een bottom-up proces toegewerkt naar de totstandkoming van een “Ruimtelijke Visie Buitengebied”. Deze op 11 december 2007 door de gemeenteraad vastgestelde beleidsvisie diende als één van de onderleggers voor het toen nog in voorbereiding zijnde nieuwe bestemmingsplan voor het Berkellandse buitengebied.

Volgens de functiekaart bij de RVB ligt het perceel Vordenseweg 2 in deelgebied “Boswachterij Ruurlo en De Haar: natuur en kleinschalig kampenlandschap” (deelgebied 11a). De RVB doet voor dit landschapsensemble geen uitspraken die relevant zijn voor het bouwplan voor kasteel Huize Ruurlo. In het op de RVB aansluitende markewerkboek, dat onderdeel uitmaakt van het landschapsontwikkelingsplan voor Berkelland dat de gemeenteraad op 28 oktober 2008 vaststelde, wordt wel de algemene uitspraak gedaan dat het wenselijk is om bestaande cultuurhistorische bebouwing te behouden. Het bouwplan voor kasteel Huize Ruurlo sluit aan op dit uitgangspunt en op het algemene streven om nieuwe functies toe te kennen aan gebouwen die komen leeg te staan.

- Structuurvisie Berkelland 2025

Op 26 oktober 2010 stelde de gemeenteraad van Berkelland de “Structuurvisie Berkelland 2025” vast. Hierin wordt over het kasteel en zijn omgeving aangegeven dat de gemeente daar nieuwe ontwikkelingen wil stimuleren. Daarbij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen spreekt de structuurvisie zich uit voor het respecteren van cultureel erfgoed en voor het gebruiken van archeologie, monumenten en cultuurlandschap als inspiratiebron voor de inrichting van de omgeving. Deze gedachtenlijn is ook van toepassing op het plan tot verbouwing van kasteel Huize Ruurlo. Voor de gemeente is het vanzelfsprekend dat hieraan alleen maar wordt meegewerkt wanneer de monumentale/cultuurhistorische kwaliteit van het kasteel en de omliggende historische buitenplaats wordt gerespecteerd. Bij de voorbereiding van het bouwplan is dit tot uitdrukking gekomen in het uitvoerige overleg met instanties die werkzaam zijn op het gebied van erfgoed en monumenten.

Bodem- en aardkundige aspecten

Het bouwplan voorziet niet in bodemingrepen zodat daarvoor geen bodemonderzoek vereist is. In het kader van de ruimtelijke onderbouwing zijn ter plaatse aanwezige bodem- of aardkundige waarden verder niet relevant.

Archeologische en cultuurhistorische aspecten

Door ondertekening van het verdrag van Malta heeft Nederland zich verplicht tot het tijdig betrekken van de archeologische belangen bij plannen met een ruimtelijk planologisch aspect. In dat kader dient te worden beoordeeld of de instandhouding en bescherming van archeologisch erfgoed op voldoende wijze is gewaarborgd. Met de nieuwe Monumentenwet is archeologie een verplicht en onlosmakelijk onderdeel van het ruimtelijke besluitvormingsproces geworden. Er is sprake van decentralisatie van taken en verantwoordelijkheden: gemeenten krijgen de verplichting hun verantwoordelijkheid voor het behoud van het archeologische erfgoed te nemen.

- Archeologiebeleid gemeente Berkelland

Op 26 januari 2010 heeft de gemeenteraad het gemeentelijk archeologiebeleid vastgesteld. Op de gemeentelijke archeologische beleidskaart staat aangegeven waar binnen de gemeente archeologische waarden zijn aangetroffen of zijn te verwachten en op welke manier deze (te verwachten) waarden beschermd zijn. Deze archeologische verwachtingswaarden zijn via dubbelbestemmingen doorvertaald in het nieuwe bestemmingsplan en daarbij onderverdeeld in vijf categorieën met bijbehorende beschermingsregimes. De daarin verwerkte normen voor het verrichten van archeologisch onderzoek zijn in het najaar van 2012 aangepast naar aanleiding de praktijkervaringen die inmiddels waren opgedaan. De planregels bij het nieuwe bestemmingsplan gaan uit van de aangepaste normering uit de regionale notitie ‘Archeologie met beleid’ die op 11 december 2012 door de gemeenteraad werd vastgesteld.
Volgens de archeologische beleidswaardenkaart en de archeologische dubbelbestemmingen in het vastgestelde bestemmingsplan geldt rondom kasteel Huize Ruurlo de hoogste archeologische verwachtingswaarde. Omdat er echter geen sprake is van het roeren van de ondergrond, hoeft voor de uitvoering van het bouwplan geen archeologisch onderzoek te worden verricht. Vanzelfsprekend blijft wel de algemene wettelijke zorgplicht van kracht. Dit betekent dat bij onverwachtse vondsten alsnog toepassing moet worden gegeven aan de regels van de Monumentenwet.

- Cultuurhistorische gebiedsbeschrijving

De gemeente heeft in 2012 een cultuurhistorische gebiedsbeschrijving opgesteld (vastgesteld 11 december 2012) met als titel “Berkelland beschreven”. Zij bevat een cultuurhistorische gebiedsinventarisatie van het hele gemeentelijke grondgebied en identificeert (potentieel) waardevolle ensembles. De cultuurhistorische gebiedsbeschrijving dient onder meer als afwegingskader bij functieveranderingsprojecten en bij aanvragen om een omgevingsvergunning voor werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (aanlegvergunning).
Het is logisch dat kasteel Huize Ruurlo prominent in beeld is waar het gaat om de cultuurhistorische beschrijving van het dorp Ruurlo. Ten aanzien van de vraag wat te doen met de cultuurhistorische elementen in de gemeente, beveelt de beschrijving hergebruik van karakteristieke panden aan. Het op cultuurhistorische wijze verantwoorde verbouwen van kasteel Huize Ruurlo ten behoeve van de aangevraagde nieuwe functie sluit aan bij dit streven. Dit komt onder meer naar voren in de advisering van de instanties die zijn betrokken bij de monumentenzorg.

Deze instanties hebben advies uitgebracht naar aanleiding van het ingediende bouwplan. Daarbij gaf de Gecombineerde Commissie welstand en cultuurhistorie van de gemeente Berkelland in haar vooroverlegadvies van 23 oktober 2013 aan dat zij daarvan met grote interesse en instemming kennis heeft genomen (advies nr. BER13-00166-1). Uit dit advies, waarmee kan worden ingestemd, komt naar voren dat het plan past in het welstandsbeleid en dat de commissie van mening is dat sprake is van een passende en openbare herbestemming van Huis Ruurlo.
Verder bracht de Geïntegreerde Commissie welstand en cultuurhistorie van de gemeente Berkelland op 20 december 2013 haar advies over het bouwplan (advies nr. BER13-00215-1). Dit advies richtte zich vooral op de aanpassingen in het interieur en op de doorbraken ten behoeve van de nieuwe routing. De Geïntegreerde Commissie kwam in haar advies, waarmee kan worden ingestemd, tot de conclusie dat het bouwplan niet in strijd is met de redelijke eisen

van welstand en dat de benodigde omgevingsvergunning kan worden verleend wanneer de onderdelen uit de monumentenbeoordeling daarin als voorwaarden worden opgenomen. Nu aan dit laatste zal worden tegemoetgekomen in het uiteindelijke besluit op de aangevraagde vergunning, kan het advies worden overgenomen en de besluitvorming onder meer daarop worden gebaseerd. Zowel het advies van 23 oktober 2013 als het advies van 20 december 2013 is als bijlage aan deze ruimtelijke onderbouwing toegevoegd (bijlagen 4 en 5).

Verder bracht de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed op 14 februari 2014 advies uit over het bouwplan. Ook dit advies is als bijlage aan deze ruimtelijke onderbouwing toegevoegd (referentie nummer CIK 2013 1217, zie bijlage 6) en maakt als zodanig deel uit van de motivering van het afwijkingsbesluit. Daarbij worden de aanbevelingen uit het advies overgenomen in de te verlenen omgevingsvergunning. Het gaat daarbij om:

- het uitbreiden van het bestaande bouwhistorisch onderzoek;
- het uitvoeren van kleurhistorisch onderzoek om de historische afwerklagen in beeld te brengen;
- het ter goedkeuring overleggen van de detaillering van de glazen uitbouw, de motivering en detaillering van de nieuwe doorbraken in de gevels en resultaten van het kleurenonderzoek en het bijbehorende kleurenschema;
- het besteden van aandacht aan de relatie tussen het huis en zijn omgeving.

Ecologische aspecten

Flora en fauna (soortenbescherming)
Volgens artikel 2 van de in april 2002 in werking getreden Flora- en Faunawet dient bij ruimtelijke plannen te worden onderzocht of in het betrokken plangebied bijzondere dier- en plantsoorten aanwezig zijn. Hiertoe is een Quickscan Flora- en Fauna uitgevoerd waarvan de rapportage als bijlage 7 aan deze ruimtelijke onderbouwing is toegevoegd.
In de quickscan is onderzocht of de uitvoering van het bouwplan kan leiden tot een verstoring van de habitat van beschermde soorten. Voor zover daarvan sprake kan zijn, zijn tevens mitigerende maatregelen benoemd. Deze worden als voorwaarden overgenomen in de omgevingsvergunning voor het verbouwen van kasteel Huize Ruurlo zodat nadelige effecten voor beschermde diersoorten kunnen worden voorkomen. Het gaat daarbij om:

- het aanbrengen van 10 nestgelegenheden voor de gierzwaluw bij het plaatsen van de dakkapellen;
- het aanbrengen van de dakkapellen buiten de broed- en nestelperiode van vogels en dus buiten de periode van half maart t/m half augustus;
- het aanbrengen van de dakkapellen buiten de kraamperiode van vleermuizen en dus buiten de periode van mei t/m juli (overlapt de hierboven genoemde periode). Daarbij betreft het advies om een deel van de vliering toegankelijk te maken voor vleermuizen een vrijblijvend advies.

Door uitvoering van deze voorwaarden/maatregelen is op basis van de bevindingen uit de rapportage geen aanvullend onderzoek en/of een mogelijke ontheffing noodzakelijk in het kader van de Flora- en faunawet.

Vogelrichtlijngebieden (soortenbescherming)
De op grond van de Europese Vogelrichtlijn aangewezen vogelbeschermingsgebieden IJssel en Sallandse Heuvelrug liggen beiden op ongeveer 15 kilometer van het grondgebied van de gemeente Berkelland. Op grond van deze grote afstand kan worden geconcludeerd dat de beoogde afwijking van het bestemmingsplan geen invloed heeft op de bescherming van vogels in de genoemde Vogelrichtlijn-gebieden. Dit geldt overigens ook voor het direct ten oosten van het gemeentelijk grondgebied gelegen Zwillbrocker Venn.

Natura2000-gebieden (gebiedenbescherming)
Het plangebied ligt hemelsbreed op circa 5.000 meter van het natuurgebied Beekvliet dat als op grond van de Europese Habitatrichtlijn is aangewezen als Natura2000-gebied. Volgens de

Habitatrichtlijn en de Natuurbeschermingswet 1998 moet worden beoordeeld of een ruimtelijk plan zoals een beoogde afwijking van het bestemmingsplan de natuurlijke kenmerken van het betrokken habitatgebied significant aantast. Wanneer dat het geval is, moeten inspraakmogelijkheden worden geboden en eventueel een milieueffectrapportage met een passende beoordeling worden uitgevoerd. Nu de afstand ten opzichte van het genoemde habitatgebied echter enkele kilometers bedraagt en de aard van de afwijking geen enkele invloed heeft op de Beekvliet-Stelkampsveld, kan worden gesteld dat het project de natuurlijke kenmerken van het genoemde habitatgebied niet significant aantast.

Ecologische Hoofdstructuur (gebiedenbescherming)
Het projectgebied ligt binnen de ecologische hoofdstructuur, nabij de plek waar de ecologische verbindingszones langs de Baakse Beek en de spoorlijn Zutphen-Winterswijk samenkomen. Omdat het gebruik van kasteel Huize Ruurlo echter past in de (voorheen) geldende bestemming en de afwijking gericht is op een grotendeels interne verbouwing, valt niet te verwachten dat de te beschermen waarden binnen de ecologische hoofdstructuur daardoor zullen worden aangetast. De ligging van het projectgebied ten opzichte van de ecologische hoofdstructuur is daarmee geen belemmering voor de uitvoering van het project.

Milieuhygiënische aspecten

Milieuzonering
Voor het bepalen van het milieueffect van het bouwplan is met het oog op een goede ruimtelijke ordening gebruik gemaakt van de VNG-publicatie “Bedrijven en milieuzonering. Handreiking voor maatwerk in de gemeentelijke ruimtelijke ordeningspraktijk” (april 2009). de volgende minimale afstanden en categorie-indelingen aan:

SBI-nummer	Omschrijving	Hinderafstand	Categorie
9101, 9102	Bibliotheken, musea, ateliers, e.d.	10 m (geluid)	cat. 1

Aangezien de meest dichtbijzijnde woningen (Molenbos 2 en Vordenseweg 9) op meer dan 100 meter afstand van het museum gesitueerd zijn, wordt ruimschoots voldaan aan de richtafstanden uit de VNG-richtlijn. Omdat de museumfunctie past in de bestemming, is dit op zichzelf niet relevant voor het verlenen van de aangevraagde afwijking van het bestemmingsplan. Wellicht ten overvloede, is de ruimtelijk-milieukundige aanvaardbaarheid daarvan niettemin nagegaan met het oog op een goede ruimtelijke ordening.

Geluid
Voor de besluitvorming is relevant dat de planologisch toegelaten bedrijfswoning wordt verplaatst van het koetshuis naar het kasteel. In dat verband kan worden opgemerkt dat daarbij is nagegaan of het verlenen van een afwijking van het bestemmingsplan voor dat onderdeel van het bouwplan moet samengaan met het vaststellen van een hogere grenswaarde volgens de Wet geluidhinder. Ook moet worden bekeken of kan worden voldaan aan de eisen over de binnenwaarde van de woning ten aanzien van geluid.

Geluidsbelasting door het wegverkeer
In 2006 is al eens akoestisch onderzoek verricht op te bepalen hoe hoog de gevelbelasting op het kasteel is vanwege het wegverkeersgeluid. Uit dit onderzoek ‘Geluidbelasting wegverkeer op Huize Ruurlo te Ruurlo’ (Adviesburo Van der Boom, 25 januari 2006) kwam naar voren dat de gevelbelasting 53 dB bedraagt.

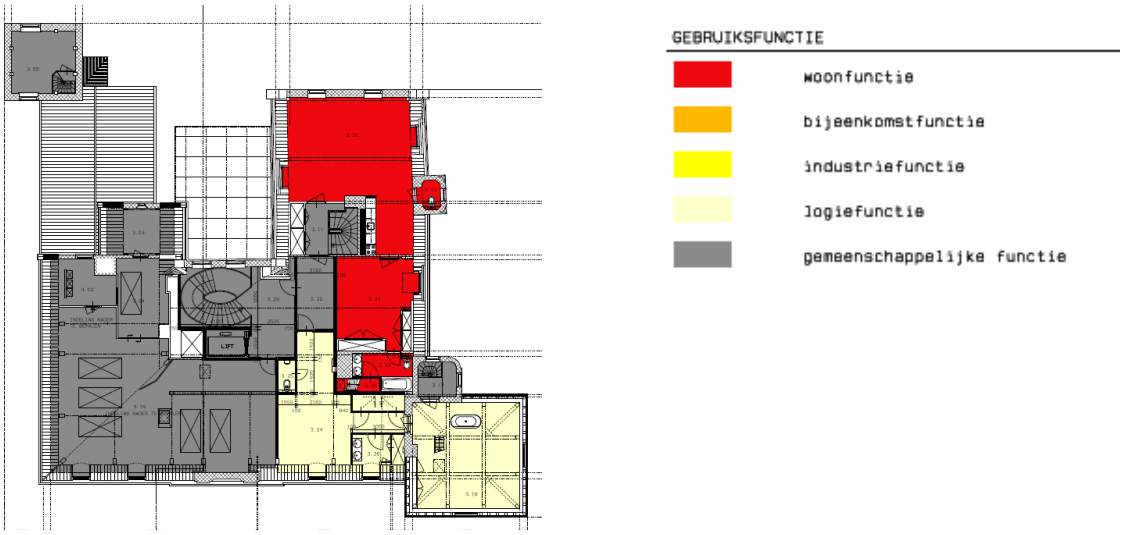

Zolderverdieping Huize Ruurlo

Volgens het bouwplan is de bedrijfswoning voorzien op de zolderverdieping aan de zuidzijde van het kasteel. Dit onderdeel van het bouwplan is alleen te realiseren via een afwijking van het bestemmingsplan zoals bedoeld in art. 2.12, eerste lid, onder a, 3° van de Wabo. Bij het verlenen van een afwijking van het bestemmingsplan moet volgens de Wet geluidhinder (Wgh) rekening worden gehouden met de hoogst toelaatbare waarden voor de geluidsbelasting op de gevel van de beoogde woning. Daarbij geeft art. 74 Wgh aan dat kasteel Huize Ruurlo zich binnen de akoestische onderzoekszone van de Vordenseweg ligt zodat de geluidbelasting van deze weg 48 dB mag bedragen (art. 82 Wgh). Volgens art. 83 Wgh kan een hogere grenswaarde worden vastgesteld van ten hoogste 53 dB.

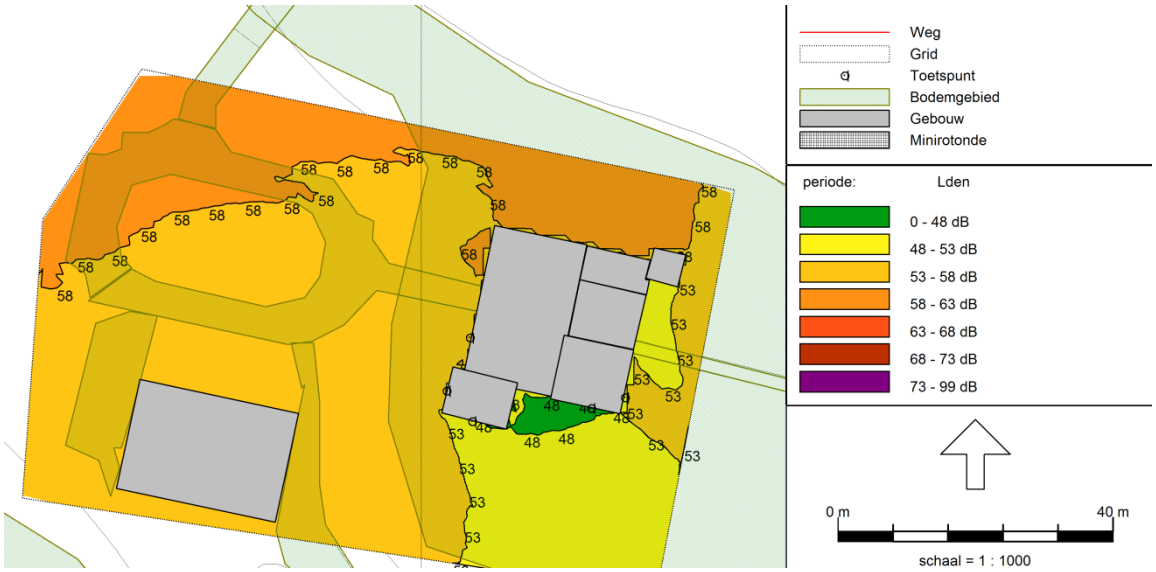

Geluidcontouren verkeerslawaai op 12m hoogte (niveau beheerderwoning/logiefunctie)

In verband met het bouwplan is een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Daaruit is naar voren gekomen dat de geluidbelasting vanwege het wegverkeer op de westgevel van het kasteel 53dB bedraagt. Dit betreft echter de westkant van het kasteel waar de bruidssuite gesitueerd is. Deze logiefunctie is geen geluidsgevoelig object in de zin van de Wet geluidhinder. Dit betekent dat bij het verlenen van de afwijking uitsluitend hoeft te worden nagegaan of sprake blijft van een leefklimaat dat passend is voor deze functie. Gelet op het incidentele karakter van de logiefunctie kan deze prima samengaan met de berekende gevelbelasting.

De bedrijfswoning is aan de zuid- en oostkant van het kasteel gesitueerd. De gevelbelasting is op die plaatsen lager en blijft onder de voorkeursgrenswaarde van 50 dB. Voor het realiseren van deze woonfunctie is daarom geen hogere grenswaarde nodig.

Binnenwaarde in de woning.
Bij rijksmonumenten mag afgeweken worden van het Bouwbesluit als uitvoering hiervan het Rijksmonument aantast. De totaalbelasting aan de oostzijde betreft 50 dB. Bij de verbouwing van kasteel Huize Ruurlo zal het wellicht een probleem worden om voor de beoogde bedrijfswoning een binnenwaarde van 33 dB te realiseren. Dit betekent niet dat er niet gezocht hoeft te worden naar een manier om op een andere wijze invulling te geven aan dit aspect. Een mogelijkheid is om de meest gevoelige ruimtes (slaapkamer) op de meest stille plaats te realiseren en verder te bekijken wat er zonder aantasting van het monument nog mogelijk is aan extra geluidsisolatie. Dit is in het huidige ontwerp al vormgegeven door de slaapkamer aan de zuidzijde te situeren. Voor de leefruimte aan de oostzijde zal dit verder bekeken worden bij de omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen.

Industrielawaai
Aan de oostzijde bevindt zich achter het kasteel de Orangerie, een pand met een horecafunctie. Deze is echter recentelijk aangekocht en onderdeel geworden van de inrichting. De beheerderswoning is daarmee geen woning van derden meer maar de eigen bedrijfswoning. De invloed van de nieuwe functie van het kasteel is beperkt en voldoet ruim aan de richtafstanden uit de publicatie Bedrijven en milieuzonering (VNG-uitgeverij, 2009).

Milieubeschermingsgebieden
Het perceel aan de Vordenseweg ligt niet binnen een grondwaterbeschermingsgebied, een beschermingsgebied voor natte natuur of een stiltegebied. Voor deze plek zijn op grond van het beleid voor milieubeschermingsgebieden dan ook geen aanvullende maatregelen aan de orde.

Luchtkwaliteit
De Eerste Kamer heeft op 9 oktober 2007 het wetsvoorstel voor de wijziging van de Wet milieubeheer goedgekeurd (Stb. 2007, 414). Met name hoofdstuk 5 titel 2 uit genoemde wet is veranderd. Omdat titel 2 handelt over luchtkwaliteit, staat de nieuwe titel 2 bekend als de Wet luchtkwaliteit. Deze wet is op 15 november 2007 (Stb. 2007, 434) in werking getreden en vervangt het Besluit luchtkwaliteit 2005.

Ruimtelijk-economische besluiten die “niet in betekenende mate” bijdragen aan de concentraties in de buitenlucht van stoffen waarvoor bijlage 2 van de Wet milieubeheer een grenswaarde bevat, worden niet langer, zoals voorheen, individueel getoetst aan die grenswaarden. Als gevolg daarvan kunnen tal van kleinere projecten doorgang vinden, ook in situaties waar nog niet aan de grenswaarden wordt voldaan. De effecten van deze projecten op de luchtkwaliteit worden verdisconteerd in de trendmatige ontwikkeling van de luchtkwaliteit, zoals beschreven in het Nationaal Samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit (NSL).

Bij besluitvorming is het dus van belang om te bepalen of een initiatief “niet in betekenende mate” bijdraagt aan de luchtkwaliteit. In de algemene maatregel van bestuur Niet in betekenende mate (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM) zijn uitvoeringsregels vastgelegd die betrekking hebben op het begrip NIBM. Voor de periode tussen het in werking treden van de Wet luchtkwaliteit en het verlenen van derogatie door de EU is het begrip “niet in betekenende mate” gedefinieerd als 1% van de grenswaarde voor NO_2 en PM_{10}. Na verlening van derogatie wordt de definitie van NIBM verschoven naar 3% van de grenswaarde. In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekenende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Deze gevallen kunnen zonder toetsing aan de grenswaarden voor het aspect luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Het betreft hierbij:

- woningbouwlocaties voor maximaal 500 woningen (in geval van 1 ontsluitingsweg) of 1000 woningen (in geval van 2 ontsluitingswegen met een gelijkmatige verkeersverdeling);

- kantoorlocaties met een bruto vloeroppervlak van maximaal 33.333 m^2 (in geval van 1 ontsluitingsweg) of een bruto vloeroppervlak van maximaal 66.667 m^2 (in geval van 2 ontsluitingswegen met een gelijkmatige verkeersverdeling);
- locaties die een combinatie vormen van een woningbouwlocatie en een kantoorlocatie (onder de volgende voorwaarde: 0,0008 maal het aantal woningen plus 0,000012 maal het bruto vloeroppervlak kantoren in m^2 is kleiner dan of gelijk aan 0,4);
- akkerbouw- of tuinbouwbedrijven met open grondteelt;
- inrichtingen voor witloftrek, eetbare paddestoelen of andere gewassen in een gebouw;
- kassen (indien verwarmd, dan niet groter dan 0,7 ha);
- kinderboerderijen;
- spoorwegemplacementen (maximaal 2500 dieseltractie-uren op jaarbasis).

De gemeente Berkelland heeft vastgesteld dat de grenswaarden ten aanzien van luchtkwaliteit binnen de gemeente alleen aan de orde zijn langs de N18. Verder zal het verplaatsen van de planologisch al toegestane bedrijfswoning vanuit het koetshuis naar het kasteel geen relevante invloed uitoefenen op de luchtkwaliteit in het algemeen. Dit geldt eens te meer wanneer de aard en de omvang van het project wordt vergeleken met bovenstaande criteria. Dit brengt met zich mee dat geen specifiek onderzoek hoeft te worden verricht naar het effect van het project op de luchtkwaliteit.

Geurhinder

Toetsing van agrarische geurhinder dient vanaf 1 januari 2007 plaats te vinden aan de hand van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv). Volgens de Wgv kunnen agrarische bedrijven alleen beperkt worden door de komst van geurgevoelige functies. Met het oog op de beoogde afwijking van het bestemmingsplan moet worden nagegaan of de 'verplaatsing' van de bedrijfswoning van het koetshuis naar het kasteel een belemmering oplevert voor agrarische bedrijvigheid in de omgeving.
De te realiseren bedrijfswoning geldt als een geurgevoelig object volgens de Wgv. Ook het museum waar mensen meerdere uren per dag aanwezig zijn moet als een geurgevoelig object gezien worden. Bij het verlenen van een afwijking van het bestemmingsplan voor het realiseren daarvan, moet dus worden nagegaan of dit een belemmering oplevert voor eventuele agrarische bedrijven in de omgeving. In dat verband is het van belang dat op het perceel Vordenseweg 7-9 een paardenhouderij aanwezig is.

Voor een paardenhouderij geldt een vaste afstand van 50 meter tot geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom (blauwe cirkel in onderstaande figuur) waar ruimschoots aan voldaan wordt. Er zijn geen andere veehouderijen in de directe omgeving die invloed hebben.

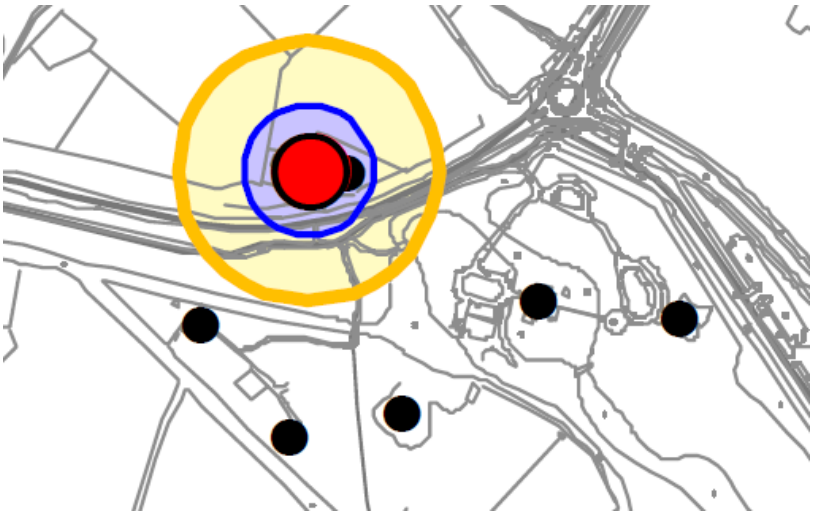

Geurcontouren omgeving Huize Ruurlo

Externe veiligheid
Externe veiligheid handelt over omstandigheden waarbij zich een calamiteit zou kunnen voordoen met gevaarlijke stoffen waardoor derden om het leven zouden kunnen komen. Het risico op een dergelijke calamiteit moet worden begrepen als een combinatie van kans en effect. Voorbeelden van risicobronnen en risicovolle activiteiten zijn bijvoorbeeld:

- productie, gebruik en opslag van gevaarlijke stoffen (LPG, ammoniakinstallaties, munitie, vuurwerk, chemische fabrieken);
- transport van gevaarlijke stoffen (gevaarlijke stoffen route's, spoorwegemplacementen, leidingen);
- op- en overslag van gevaarlijke stoffen op bedrijventerreinen.

De normen voor het plaatsgebonden risico voor objecten zijn vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen. Verder zijn in de Regeling externe veiligheid inrichtingen afstandsnormen opgenomen ten aanzien van LPG-tankstations, CPR 15-2 en 15-3 inrichtingen en inrichtingen waarin een koel- of vriesinstallatie met meer dan 400 kg en minder dan 10,000 kg ammoniak is opgenomen. Ook zijn in bijvoorbeeld het Besluit LPG-tankstations milieubeheer regels opgenomen waaraan degene die een inrichting drijft moet voldoen, terwijl het Vuurwerkbesluit van toepassing is op inrichtingen waar vuurwerk wordt opgeslagen of bewerkt. Op het aanleggen van een natuurijsbaan zijn is deze regelgeving echter niet van toepassing.

Voor het vervoer van gevaarlijke stoffen kunnen op grond van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen routes worden vastgesteld waarover de zogenaamde routeplichtige stoffen mogen worden vervoerd. In de gemeente Berkelland zijn alle provinciale en rijkswegen aangewezen als gevaarlijke stoffenroute. Vanwege de lage transportfrequentie heeft dit vanuit de regelgeving over externe veiligheid echter geen implicaties voor eventuele ruimtelijke ontwikkelingen langs deze wegen. Dit betekent dat dit aspect ook geen gevolgen heeft voor een ruimtelijke ontwikkeling langs de Vordenseweg.

Infrastructurele aspecten

Wegontsluitingsstructuur

- Wegcategorisering

Het perceel ligt langs de Vordenseweg en wordt daarlangs ontsloten met een in- en uitrit via de Zuidelijke Verbindingsweg en de Stapeldijk. De Vordenseweg en de Zuidelijke Rondweg gelden als provinciale wegen die zijn aangemerkt als gebiedsontsluitingswegen waar een maximumsnelheid van 80 km/uur is toegestaan (N319). De Stapeldijk is een erftoegangsweg waarvoor een maximumsnelheid van 60 km/uur geldt. De Vordenseweg en de Zuidelijke Verbindingsweg zijn geschikt om de verkeersstroom te verwerken die zal optreden bij het in gebruik zijn van het kasteel als museum. Daarbij is van belang dat het kasteel op korte afstand van station Ruurlo ligt. Voor het verlenen van de beoogde afwijking voor het verplaatsen van de bedrijfswoning naar het kasteel is de ontsluiting in ieder geval voldoende. Deze planologische afwijking levert op zichzelf immers geen toename op van het verkeersaanbod.

- Parkeren

Aan het verlenen van een afwijking van het bestemmingsplan kunnen voorwaarden worden verbonden met het oog op de parkeerbehoefte die samenhangt met de nieuwe ontwikkeling. Ten aanzien van het ingediende bouwplan voor kasteel Huize Ruurlo moet worden vastgesteld dat de afwijking van het bestemmingsplan van toepassing is op het verplaatsen van de bedrijfswoning naar het kasteel en op het vestigen van een logiesruimte en een bescheiden uitbreiding van de oppervlakte. Deze ontwikkelingen leveren geen merkbare toename op in de parkeerbehoefte omdat de logiesruimte incidenteel zal worden gebruikt, op het terrein ook nu al een bedrijfswoning is toegelaten en de oppervlakte van de aanbouw minder dan 100 m² bedraagt. Zij geven op zichzelf dus geen aanleiding om voorwaarden te stellen ten aanzien van de aanleg van nieuwe parkeerplaatsen omdat op het terrein al voldoende parkeerplaatsen aanwezig zijn (zie hieronder).

In de algemene gebruiksregels van het bestemmingsplan “Buitengebied Berkelland 2012” is bepaald dat de inrichting van gronden zodanig dient plaats te vinden dat wordt voldaan aan de gemeentelijke parkeernormen zoals genoemd in bijlage 7 bij de planregels (art. 33.1, onder b). De in deze bijlage genoemde parkeernormen zijn ontleend aan de landelijk gehanteerde Aanbevelingen voor verkeersvoorzieningen (ASVV 2004) van de Stichting Centrum voor Regelgeving en onderzoek in de Grond-, Water-, en Wegenbouw en de Verkeerstechniek (CROW).

Afgezien van het verlenen van een afwijking van dit bestemmingsplan, moet een aanvraag om een omgevingsvergunning dus altijd worden getoetst aan deze parkeernormen. Dit betekent dat met het oog op de te verwachten parkeerbehoefte voorwaarden kunnen worden gesteld over het realiseren van parkeerplaatsen, ook als een aanvraag wel past binnen het bestemmingsplan. Voor de voorliggende aanvraag om omgevingsvergunning betekent dit dat moet worden beoordeeld of het bouwplan voldoet aan de parkeernormen. Daarbij zijn de volgende parkeernormen van belang:

Parkeernormen niet-stedelijk gebied (buitengebied)			
Functie	**parkeernorm**	**bezoekersaandeel**	**eenheid**
Woning vrijstaand	2,0	0,3 ppw	Woning
Museum	1,0	95%	100 m² bvo
Restaurant	14,0	80%	100 m² bvo

Het bouwplan gaat uit van één bedrijfswoning in het kasteel. De twee daarvoor benodigde parkeerplaatsen kunnen worden ingericht bij het koetshuis op de plek van de huidige parkeerplaatsen. Op basis van dezelfde norm zou aan het incidentele gebruik van de logiesfunctie ook 2 parkeerplaatsen kunnen worden toegerekend. Het museumgedeelte krijgt een oppervlakte van 1.415 m² en brengt dus een parkeerbehoefte met zich mee van 14 parkeerplaatsen. De totale parkeerbehoefte komt daarmee neer op 18 parkeerplaatsen, een aantal dat ruimschoots kan worden opgevangen door de op het perceel al aanwezige parkeerplaatsen. Gelet hierop hoeft in de omgevingsvergunning geen voorwaarde te worden opgenomen over het realiseren van extra parkeerplaatsen.

Juridische aspecten

Zoals hiervoor al is vermeld, past de aanvraag om omgevingsvergunning niet in het bestemmingsplan “Buitengebied Berkelland 2012” en de daarin opgenomen bestemming “Maatschappelijk”. De strijdigheid met deze bestemming zit hem in:

- het realiseren van een bedrijfswoning in het kasteel, terwijl artikel 12.1 van de planregels en de bijbehorende tabel een bedrijfswoning alleen toestaat in het koetshuis;
- het realiseren van een bruidssuite als logiefunctie op de zolderverdieping waarbij deze logiesfunctie niet ten dienste is van de museumfunctie maar verband houdt met de mogelijkheid om ter plaatse huwelijken te voltrekken (strijdig met de bestemmingsomschrijving uit artikel 12.1);
- de hoogte van de vierkant afgedekte aanbouw aan de achterzijde van het kasteel die 7,67 m bedraagt terwijl de goothoogte volgens artikel 12.2.2, onder a van de planregels maximaal 4 m mag bedragen.

De gemeenteraad van Berkelland nam op 14 september 2010 een besluit over het aanwijzen van categorieën van gevallen waarvoor het college van burgemeester en wethouders kunnen afwijken van een bestemmingsplan zonder een afzonderlijke verklaring van geen bedenkingen. De aanvraag voor de verbouwing van kasteel Huize Ruurlo voldoet aan de voorwaarden die in dit raadsbesluit zijn benoemd omdat er geen sprake is van een uitbreiding van het aantal woningen. Daarmee is het college van burgemeester en wethouders bevoegd om te beslissen op de aanvraag zonder dat de gemeenteraad eerst moet worden gevraagd om een verklaring van geen bedenkingen af te geven.

Economische uitvoerbaarheid

De verbouwing van kasteel Huize Ruurlo zal worden betaald door de eigenaar van het perceel Vordenseweg 2. Met de eigenaar wordt een overeenkomst afgesloten voor het verhalen van tegemoetkoming in schade (vroeger planschade). Verder zijn er geen kostensoorten die voor kostenverhaal in aanmerking komen. Voor de uitvoering van het plan hoeft daarom geen exploitatieplan te worden opgesteld.

De Watertoets

Bij het maken van afwegingen ten aanzien van het gebruik van de ruimte moeten watersystemen medesturend zijn in de keuze van locaties, inrichting en beheer. Daarbij kan een goede combinatie van water en ruimtegebruik ten goede komen aan de ruimtelijke kwaliteit en wellicht leiden tot nieuwe functiecombinaties. Om aan deze uitgangspunten vorm te geven is de watertoets sinds 1 november 2003 een verplicht onderdeel van ruimtelijke planprocessen.

In het voorgaande is een algemene beschrijving gegeven van het watersysteem in het plangebied. Op basis van de Standaard Waterparagraaf van het Waterschap Rijn en IJssel wordt hierna bepaald welke waterthema's relevant zijn voor de afwijking voor het verplaatsen van de bedrijfswoning van het koetshuis naar het kasteel. Het betreft hier:

Waterthema	Toelichting	**Relevant #**	**Intensiteit**
Veiligheid	1. Ligt in of binnen 20 meter vanaf het plangebied een waterkering? 2. Ligt het plangebied in een waterbergingsgebied of winterbed van een rivier?	Nee Nee	1 1
Riolering en afvalwaterketen	1. Is de toename van afvalwater (DWA) groter dan 1 m³/uur? 2. Ligt in het plangebied een persleiding van WRIJ? 3. Ligt in of nabij het plangebied een RWZI van het waterschap?	Nee Nee Nee	1 1 1
Wateroverlast (oppervlaktewater)	1. Is er sprake van toename van het verhard oppervlak met meer dan 2500 m²? 2. Is er sprake van toename van verhard oppervlak met meer dan 500 m²? 3. Zijn er kansen voor het afkoppelen van bestaande verhard oppervlak? 4. In of nabij het plangebied bevinden zich natte en laag gelegen gebieden, beekdalen, overstromingsvlaktes?	Nee Nee Nee Nee	1 1 1 1
Oppervlaktewaterkwaliteit	Wordt vanuit het plangebied (hemel)water op oppervlaktewater geloosd?	Nee	1
Grondwateroverlast	1. Is in het plangebied sprake van slecht doorlatende lagen in de ondergrond? 2. Is in het plangebied sprake van kwel? 3. Beoogt het plan dempen van perceelsloten of andere wateren?	Nee	1
Grondwaterkwaliteit	Ligt het plangebied in de beschermingszone van een drinkwateronttrekking?	Nee	1
Inrichting en Beheer	1. Bevinden zich in of nabij het plangebied wateren die in eigendom of beheer zijn bij het waterschap? 2. Heeft het plan herinrichting van watergangen tot doel?	Ja, de Baakse Beek Nee	1 1
Volksgezondheid	1. In of nabij het plangebied bevinden zich	Nee	1

	overstorten uit het gemengde stelsel? 2. Bevinden zich, of komen er functies, in of nabij het plangebied die milieuhygiënische of verdrinkingsrisico's met zich meebrengen (zwemmen, spelen, tuinen aan water)?	Nee	1
Natte natuur	1. Bevindt het plangebied zich in of nabij een natte EVZ? 2. Ligt in of nabij het plangebied een HEN of SED water? 3. Bevindt het plangebied zich in beschermingszones voor natte natuur? 4. Bevindt het plangebied zich in een Natura 2000-gebied?	Ja Nee Nee Nee	1 1 1 1
Verdroging	Bevindt het plangebied zich in een TOP-gebied?	Nee	1
Recreatie	Bevinden zich in het plangebied watergangen en/of gronden in beheer van het waterschap waar actief recreatief medegebruik mogelijk wordt?	Nee	1
Cultuurhistorie	Zijn er cultuurhistorische waterobjecten in het plangebied aanwezig.	Nee	1

 # de intensiteit van het watertoetsproces is afhankelijk van de antwoorden op bovenstaande vragen. Als er op een categorie 2 vraag een 'ja' is geantwoord is een uitgebreide watertoets noodzakelijk. Is er op geen van de categorie 2 vragen een 'ja' geantwoord dan kan een verkorte watertoets doorlopen worden. Als er alleen met 'nee' is geantwoord, dan is het RO-plan waterhuishoudkundig niet van belang en hoeft er geen wateradvies bij het waterschap gevraagd te worden.

Op de vraag over het thema dat in het bovengenoemde beslisschema met 'ja' is beantwoord, kan worden opgemerkt dat het bouwplan vooral het karakter heeft van een interne verbouwing. Het onderdeel daarvan waarvoor afwijking van het bestemmingsplan vereist is, de verplaatsing van de bedrijfswoning vanuit het koetshuis naar het kasteel, is niet relevant voor de in de EHS/EVZ beschermde kwaliteiten en de eigendommen van het Waterschap Rijn en IJssel. Hoewel kasteel Huize Ruurlo direct naast de Baakse Beek ligt, heeft de verbouwing daarom geen invloed op de waterkwaliteit of -kwantiteit. Verder is de afstand tussen het kasteel en deze watergang, die in eigendom, beheer en onderhoud bij het waterschap is, zodanig dat het plan tot verbouwing van kasteel Huize Ruurlo hierbij geen beperking oplevert. Het bouwplan heeft namelijk alleen maar betrekking op het hoofdgebouw binnen de kasteelgracht.

In het kader van de watertoets is het concept van deze ruimtelijke onderbouwing voorgelegd aan het Waterschap Rijn en IJssel. De door deze waterbeheerder ingebrachte opmerkingen zijn in de bovenstaande tekst overgenomen.

Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Inspraakprocedure (gemeentelijke Inspraakverordening)
De aanvraag om omgevingsvergunning heeft met de bijlagen met ingang van 22 januari 2014 overeenkomstig de gemeentelijke Inspraakverordening gedurende een periode van zes weken ter inzage gelegen. Deze ter inzage legging is bekendgemaakt via een publicatie in het "Berkelbericht" (gemeentelijke katern bij het huis-aan-huisblad "Achterhoek Nieuws") van 21 januari 2014. Daarbij is aangegeven dat iedereen gedurende deze termijn een mondelinge of schriftelijke zienswijze over de aanvraag naar voren kon brengen bij burgemeester en wethouders van Berkelland. Verder is vermeld op welke wijze het dossier digitaal beschikbaar werd gesteld en hoe het kon worden ingezien. Tijdens de bovengenoemde termijn zijn geen zienswijzen ingediend.

Parallel aan de inspraakprocedure heeft ook het bestuurlijk overleg plaatsgevonden met de instanties die betrokken zijn bij de ruimtelijke ordening. Omdat de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) betrokken is bij de advisering op grond van de Monumentenwet 1988, zijn bij dit vooroverleg uitsluitend de provinciale diensten betrokken. Van hen ontving de gemeente op 10 februari 2014 een brief waarin werd meegedeeld dat bij het plan geen provinciale belangen aan de orde zijn en dat zij niet verder hoeven te worden betrokken bij de procedure als het plan geen wijzigingen ondergaat. De brief van 7 februari 2014 (zaaknummer 20145-00180) is als bijlage 8 toegevoegd aan deze ruimtelijke onderbouwing.

Voorbereidingsprocedure Awb

Het ontwerp-afwijkingsbesluit is met ingang van 19 maart 2014 overeenkomstig de in de Wabo en de Algemene wet bestuursrecht vastgelegde uitgebreide uniforme voorbereidingsprocedure gedurende een periode van zes weken ter inzage gelegd. Deze ter inzage legging is bekendgemaakt via een publicatie in het “Berkelbericht” (gemeentelijke katern bij het huis-aan-huisblad “Achterhoek Nieuws”) van 18 maart 2014. Daarbij is aangegeven dat iedereen gedurende deze termijn een zienswijze over het ontwerpbesluit naar voren kon brengen bij burgemeester en wethouders van Berkelland. Verder is vermeld op welke wijze het ontwerpbesluit digitaal beschikbaar werd gesteld en hoe het kon worden ingezien. Tijdens de ter inzage legging van het ontwerpbesluit zijn daartegen geen zienswijzen ingediend.

BIJLAGEN

Bijlagen bij de ruimtelijke onderbouwing

1. a. Uittreksel plankaart met verklaring van het bestemming “Buitengebied 1995” (schaal 1 : 10.000)
   b. Uittreksel voorschriften van het bestemmingsplan “Buitengebied 1995”
   c. Uittreksel plankaart met verklaring van het bestemming “Buitengebied Berkelland 2012” (schaal 1 : 5.000)
   d. Uittreksel regels van het bestemmingsplan “Buitengebied Berkelland 2012”

2. Aanvraag om omgevingsvergunning met bijlagen

3. Beschrijving Historische Buitenplaats Ruurlo

4. Advies vooroverleg welstand en cultuurhistorie van de Geïntegreerde Commissie welstand en cultuurhistorie van de gemeente Berkelland d.d. van 23 oktober 2013 (advies nr. BER13-00166-1)

5. Advies welstand en cultuurhistorie van de Geïntegreerde Commissie welstand en cultuurhistorie van de gemeente Berkelland d.d. 20 december 2013 (advies nr. BER13-00215-1)

6. Advies Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed d.d. 14 februari 2014 (referentie CIK 2013 1217)

7. Quickscan Flora en Fauna, Vordenseweg 2 te Ruurlo (Econsultancy, rapportnummer 1306067 van 21 november 2013)

8. Reactie provinciale diensten (bestuurlijk vooroverleg)